

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

1. juni 2018

CVR 10172748

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 2. maj 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 408 (alm. del), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 408:

”Udvalget anmoder om ministerens kommentarer til henvendelse af 21. marts 2018 fra Mogens Livoni om efterlønsreformen, jf. BEU alm. del - bilag 242. Ministeren bedes herunder redegøre for, om og i hvilket omfang Folketinget kan vedtage en lov med tilbagevirkende kraft, som rammer en borger, der har disponeret i god tro i overensstemmelse med de tidligere gældende regler.”

J.nr. 18/06753

Svar:

Som jeg også tidligere har givet udtryk for – f.eks. i min besvarelse af 13. februar 2018 af spørgsmål nr. 257 (alm. del) fra udvalget – har jeg stor forståelse for, at det er frustrerende, når man har foretaget dispositioner i forhold til sin tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet på baggrund af gældende regler for så senere at erfare, at reglerne ændres, så resultatet ikke bliver som forventet. Af samme grund gennemføres sådanne ændringer kun, når de er nødvendige af samfundsmæssige hensyn.

Det er vigtigt for mig at understrege, at der med loven, der implementerer *Aftale om senere tilbagetrækning* fra juni 2011, som blev gennemført af et meget bredt flertal i Folketinget, ikke er tale om lovgivning med tilbagevirkende kraft i den forstand, at der er personer, som har fået frataget deres etablerede retskrav på en ydelse.

Den omstændighed, at der er borgere, som før lovens ikrafttræden har indrettet sig på at kunne gå på efterløn eller folkepension på et bestemt tidspunkt, afskærer heller ikke Folketinget fra at gennemføre lovændringer, som er nødvendige af samfundsmæssige hensyn. Tilbagetrækningsaftalen fra 2011 var nødvendig for den langsigtede balance i den offentlige økonomi og for at sikre tilstrækkelig og kvalificeret arbejdskraft til både den private og den offentlige sektor.

I forbindelse med implementeringen af aftalen blev hensynet til de borgere, der havde indrettet sig på en anden retstilstand, varetaget gennem en balanceret indfasning. Indfasningen af den fremrykkede forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen blev således gennemført, så personer, der aktuelt modtog efterløn eller folkepension, eller som umiddelbart stod foran at overgå til ydelsen, ikke blev berørt.

Den gradvise forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen vedrører personer, der ved lovens ikrafttræden den 1. januar 2012 var fyldt 58 år og skete med virkning fra 2014 for så vidt angår efterlønsalderen og fra 2019 for så vidt angår folkepensionsalderen. Det vil sige, at indfasningen begyndte henholdsvis 2 år (efterløn) og 7 år (folkepension) efter ikrafttrædelsen af loven.

I forhold til spørgsmålet om Folketingets mulighed for at vedtage lovgivning med tilbagevirkende kraft, kan jeg desuden oplyse, at der ikke findes et generelt forbud mod sådan lovgivning. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, pkt. 3.2.2., hvoraf følgende fremgår:

”Grundloven antages derimod ikke at være til hinder for, at en lov bestemmer, at den skal finde anvendelse på forhold, som ligger forud for dens formelle ikrafttrædelsestidspunkt (håndhævelsestidspunktet). I sådanne tilfælde, hvor virkningstidspunktet indtræder på et tidligere tidspunkt end håndhævelsestidspunktet, taler man om, at loven har »tilbagevirkende kraft«.

Der kan således ikke i almindelighed antages at gælde nogen retlig begrænsning i lovgivningsmagts frihed til i den enkelte lov at træffe bestemmelse om lovens virkningstidspunkt, herunder at give den tilbagevirkende kraft. Det følger dog af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 7, at strafbestemmelser kun i helt ekstraordinære tilfælde kan tillægges tilbagevirkende kraft. Endvidere vil bebyrdende lovgivning i øvrigt med tilbagevirkende kraft efter omstændighederne kunne indebære et ekspropriativt indgreb. En sådan situation kan eksempelvis opstå i tilfælde, hvor der efter de gældende regler er etableret et retskrav på en bestemt økonomisk ydelse. Hvis en bebyrdende lovændring tillægges materiel virkning for et tidspunkt, der ligger før lovens ikrafttræden, vil der – afhængigt af indgrebets betydning for fortsat at kunne gøre kravet gældende (indgrebets intensitet) – kunne være tale om ekspropriation i forhold til personer, der har etableret et retskrav forud for den nye lovs ikrafttræden.”

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen